

בית דגן, 22.05.2012

נהלים לפיקוח וטרינרי במכון לפינוי ולכילוי פסדים של בעלי חיים

מטרת הפיקוח הווטרינרי השלטוני במכון הכילוי

הפיקוח הווטרינרי במכון לכילוי פסדים של בעלי חיים נועד למנוע הפצת מחלות בעלי חיים באדם ובחיה ולהגן על בריאות הציבור ועל הסביבה.

התשתית המשפטית לפיקוח וטרינרי במפעל פסדים ועל חיסול פסדים, ככלל, קבועה בתקנות מחלות בעלי חיים (פסדים), תשמ"א-1981 (להלן: התקנות).

הרופא הווטרינר המפקח יאושר ע"י מנהל השירותים הווטרינריים או מי שהסמיכו לכך לפי תקנה 13 (א) לתקנות.

על פי תקנה 13 (א) לתקנות, העסקת הרופא הווטרינר המפקח תהיה על ידי הרשות המקומית שבתחום שיפוטה נמצא מכון הכילוי.

תפקידו של הרופא הווטרינר המפקח במכון הכילוי הוא להבטיח את ביצוע הפיקוח הווטרינרי בהתאם למטרות שצוינו לעיל ובהתאם להוראות שלהלן:

הגדרות

- מתקן כילוי פסדים: מפעל להשמדת פסדים בבעירה
- אחראי למתקן כילוי: אדם או רשות מקומית המחזיקים או המפעילים מפעל כזה
- מנהל: מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות או מי שהוא הסמיך לפעול מטעמו
- רשות מקומית: עירייה, מועצה מקומית, מועצה אזורית, איגוד ערים
- משק בהמות: מקום המשמש לגידול בהמות
- משק עופות: מקום המשמש לגידול עופות
- בעל: כמשמען בסעיף 1 לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], תשמ"ה-1985, סעיף קטן 1 – 4
- בעל חיים: בעלי חיים המפורטים בתוספת הראשונה לפקודת מחלות בעלי חיים, סעיפים א – ד
- גווייה: גוויית בעל חיים לרבות חלק מגווייה, מוצק/נוזל
- מוות: טבעי, ממחלה, לרבות משחיטה
- מחלה: מחלה מן המפורטות בתוספת השנייה וכל מחלה מדבקת או תורשתית של בעל חיים העלולה לפגוע במשק החי או בבני אדם
- כושר קליטה: המספר המקסימאלי במשקל שמאפשר כילוי יומי סדיר
- רופא וטרינר: רופא וטרינר שהמנהל הסכים שישמש אחראי לביצוע פיקוח וטרינרי במתקן לכילוי פסדים
- רכב ייעודי: רכב מנועי ו/או גרור אשר ייעודו הובלת פגרי בעלי חיים

משרד החקלאות ופיתוח הכפר

השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה

השירותים הווטרינריים בשדה

חובות דיווח

1. הרופא הווטרינר המפקח יפעל כזרועו הארוכה של מנהל השירותים הווטרינריים או מי שהוא הסמיך לעניין זה, ימלא את הוראותיו וימסור דוח שבועי וחודשי על הפעולות במכון הכילוי לרבות דוח על ממצאים אפידמיולוגיים, בהתאם לטופס א', או בכל מועד אחר על פי דרישה.
2. הרופא הווטרינר המפקח אחראי לקבל דוח שוטף מהרופאים הווטרינריים המטפלים במשקים לעניין סיבת המוות של הפגרים המובאים למכון הכילוי, וינהל על כך רישום שוטף.
3. הרופא הווטרינר המפקח ידווח לגורמים המוסמכים במשרד להגנת הסביבה על ליקויים במתקן בהיבטים של מניעת זיהום אוויר, קרקע ומי תהום.
4. על הרופא הווטרינר המפקח לדווח למערכת רישום הבקר של השירותים הווטרינריים על הבקר שהושמד בכילוי ועל השמדת איברים בסיכון גבוה (להלן: אס"ג), באמצעי דיווח אלקטרוניים מדי שני ימי עבודה. במקרים חריגים במידה ולא ניתן למסור את הדיווח באמצעים אלקטרוניים, יש להעבירו בפקס למנהל השירותים הווטרינריים בשדה, לפקס מס' 9681746 – 03.

נוכחות הרופא המפקח

5. הרופא הווטרינר המפקח חייב להיות נוכח במכון הכילוי בזמן שמתבצעת בו פעילות קריטית: קבלת אס"ג (איברים בסיכון גבוה – חוט שדרה, מוח ומעינים) וגוויות בעלי חיים; ניקוי וחיטוי כלי רכב שהובילו פסדים.
6. הרופא הווטרינר המפקח יעביר לממונה עליו מטעם הרשות המקומית, בכל סוף חודש, דוח נוכחות במתקן.

הובלת פגרים וניקיון כלי הרכב

7. למפעל יוכנסו פגרי בעלי חיים רק באמצעות כלי רכב ייעודים השייכים למתקן הכילוי, המותאמים להובלת פגרים, ושתי ההובלה שלהם אטומים לחלוטין למניעת דליפות נוזלים.

7.1 לא יוביל אדם גויה ברכב אלא אם:

- א. הרכב ייעודי בהגדרתו.
- ב. הרכב נרשם בידי המנהל כרכב להובלת פגרי בע"ח בלבד.
- ג. הרכב נושא, משני צידיו, שלטים בגודל של 60 ס"מ על 40 ס"מ שעליהם רשום על רקע לבן המילים הובלת בע"ח באותיות שגודלן 7 ס"מ לפחות ומתחתיהן יהיה רשום מס' הרישוי.
- ד. ההיתר יהיה בידי הנהג.
- ה. ברכב יותקן מתקן ריסוס נייד או נייד שישמש לחיטוי גלגלי הרכב.
- ו. חלה חובת שימוש במתקן ריסוס בעת יציאה ממקום איסוף גויה.
- ז. חומרי החיטוי יקבעו ע"י הווטרינר המפקח.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה השירותים הווטרינריים בשדה

8. על הרופא הווטרינר המפקח לפקח על כלי הרכב המשמשים להובלת הפגרים ולוודא ביצוע ניקיון וחיטוי יסודי של כלי הרכב לאחר פריקתם.
9. הרופא הווטרינר ידריך את עובדי מכון הכילוי בנושאי ניקיון וחיטוי כלי הרכב, משטחי פריקת הגוויות והציוד. פיקוח כאמור יבוצע באופן פיזי, ופעולות הפיקוח תירשמנה בטופס יומי לאחר כל פריקה של כל כלי רכב ויוזנו למערכת ממוחשבת.

פיקוח על פעולות הכילוי ובדיקת מסמכים

10. בעת קבלת פגר לכילוי, הרופא הווטרינר המפקח יוודא שכל איבריו ורקמותיו נשלחו לכילוי. במידה ובוצעה בפגר נתיחה לאחר המוות, ידאג הרופא הווטרינר המפקח לקיים בירור עם הרופא הווטרינר שביצע את הנתיחה ועם מרכז המשק/הרפת במידה ולא הגיעו כל האיברים. (יש לוודא כי האיברים הפנימיים יגיעו ארוזים בשקית שמונעת אפשרות זליגת נוזלים מהם).
11. הרופא הווטרינר המפקח יבצע בירור לגבי פגרים המגיעים למכון מבלי שצורפה להם תעודת רישום בקר או, אם יש ספק לגבי מקור הפגר או שהסרים פרטים כדי לבררו, כגון מספר תווית אוזן, מספר כוויה, גזע, מין ובעלים. בירור כאמור יעשה מול מנהל הלשכה הווטרינרית שמתחומה הגיע הפגר, בהתאם לטופס ב'.
12. הרופא הווטרינר המפקח יבדוק את המסמכים הרלוונטיים בעת הגעת הפגרים לכילוי בדגש מיוחד על תעודת רישום בקר (ש"ו 200).
13. הרופא הווטרינר המפקח יפקח על פעולות הכילוי, כולל תקינות התנורים והטמפרטורה.
14. הרופא הווטרינר המפקח יאשר את פעולות הכילוי שבוצעו, בחתימתו על המסמכים הנוגעים לעניין, בהתאם לדרישת המנהל.

טיפול באיברים בסיכון גבוה (אס"ג)

15. הרופא הווטרינר המפקח ייטול דגימות מבקר בסיכון גבוה (בהתאם להגדרת הגיל שנקבעה ע"י המנהל) לבדיקת ספגת המזה בבקר (BSE) ויעבירן לבדיקה במכון הווטרינרי ע"ש קמרון בבית דגן.
16. הרופא הווטרינר המפקח יפקח על שלמותן, ניקיוןן, חיטויין וסגירתן בסוגרן מפלסטיק ("פלומבה") של המכולות המיועדות למשלוח אס"ג לבדיקה במכון הווטרינרי.
17. הרופא הווטרינר המפקח יבדוק את המסמכים המלווים שנשלחים מבתי המטבחים לכילוי אס"ג.
18. הרופא הווטרינר יערוך מעת לעת, באופן אקראי ועל פי דרישת המנהל או מי שהמנהל מינה לכך, בדיקה פיסית של תכולת המיכלים המכילים אס"ג ויאמת את הממצאים עם הדיווח מבתי המטבחים.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר השירותים הווטרינרים ובריאות המקנה השירותים הווטרינריים בשדה

19. הרופא הווטרינר המפקח ידווח באופן שוטף למנהל אחת לשבוע על ממצאיו ויזין את הנתונים למערכת הממוחשבת. דיווח זה יכלול את פרטי בית המטבחים, מספר הבהמות שמהן נלקחו אס"ג, ופרטי בעלי החיים (ש.ו. 200).

תחזוקת המתקן

20. הרופא הווטרינר המפקח יקיים פיקוח שוטף על תפעולו היומיומי של המתקן, כולל ניקיון, הדברה והיגיינה של צוות העובדים.
- באתר יהיו פחי אשפה במספר מספיק כדי לאסוף לתוכם את כל הפסולת והאשפה. את פחי האשפה יש לסגור ולכסות היטב באופן שימנע חדירת זבובים, חרקים ומכרסמים לתוכם. יש לרוקן את הפחים לפחות פעם ביום.
  - כל עובד במתקן הכילוי חייב ללבוש בגדי עבודה מתאימים ונקיים בכל שעות העבודה.
  - כל עובד חייב להקפיד על ניקיון ידיו בכל שעות העבודה והוא חייב לרחוץ ידיו בסבון או בחומר חיטוי מתאים עם גמר כל הפסקה בשעת העבודה.
  - כל עובד חייב להקפיד על חבישת כפפות גומי לפני תחילת עבודה עם חומרים ביולוגיים.
  - כל עובד חייב להקפיד על חבישת מסיכת הגנה ומשקפי מגן לפני תחילת עבודה עם חומרים ביולוגיים ובעת פתיחת תנור הבערה או בעת פתיחת פתח ניקוז אפר בתנור הבערה.
  - כוירים בשטח עבודה – הכיור יהיה שלם, נקי ותקין. לידו ימצאו:
    - א) ברזים למים חמים וקרים,
    - ב) סבון/אבקת סבון/מתקן לסבון נוזלי, דטרגנט או אבקת דטרגנט,
    - ג) מגבות נייר ומיכל לאיסופן או מתקן לגלילי מגבות בד סובבות שאינו יאפשר שימוש חוזר.

21. הרופא הווטרינר המפקח יפקח על פעולת אחסון הפגרים במכולות קירור טרם הכילוי, ויוודא את תקינות הטמפרטורה במכולות הקירור לאחסון הפגרים, ניקיון, וביצוע ניקוי וחיטוי של מכולות הקירור בתום כל יום עבודה.

טיפול בגוויות

- משטח רצפה ייעודי לפריקת גויות – המשטח (רצפה) יהיה בנוי מחומר שאפשר לשטפו ולנקותו בקלות. הרצפה תהיה שלמה, בלי פגמים ובלי סדקים, חלקה ולא מחוספסת. יש לבנות המשטח בשיפוע המכוון כלפי "מחסום רצפה" המחובר למערכת ניקוז הנוזלים (ביוב), באופן שלא יהיו שלוליות.
- המשטח הייעודי יופרד פיזית היתר השטחים והחצרות במתקן הכילוי ע"י קו הגבהה מבטון או ע"י תעלת ניקוז מרושתת לאיסוף נוזלים.
- כניסת הרכב הייעודי או פריקת הגויות על גבי המשטח, ניקוי הרכב וחיטויו יעשו בשטח המיועד לטיפול בגויות.
- לא יניח אדם בהמות בשטח כלשהו, אלא בחלק מהשטח הייעודי, אלא אם אותו חלק מהשטח נוקה וחוטא נשאר נקי מהפריקה הקודמת.
- הרכב הייעודי לאחר פריקת הגויות ינוקה ויעבור חיטוי בריסוס עם חומר חיטוי. גוויות לא תוחזקנה מחוץ למקרר, אלא אם הן מיועדות לשריפה מיידית.
- נפח מקררי ההמתנה יותאמו לכושר הקליטה של המתקן לכילוי.
- הטמפרטורה במקרר החשמלי לא תעלה על 4 מעלות צלזיוס במקום המרוחק ביותר ממגנזון הקירור. המקרר צריך להיות תמיד נקי ובמצב תקין.
- "החצר" – תהיה מוקפת חצר שלמה ותקינה. תהיה מנוקזת וחופשייה מעשבים.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
השירותים הווטרינריים ובריאות המקנה
השירותים הווטרינריים בשדה

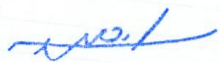
22. הרופא הווטרינר המפקח יפקח על ניקיון מתקני המתכת עליהם מונחים הפגרים במכולות הקירור.
23. הרופא הווטרינר המפקח יודא כי המתקן יהיה מגודר וסגור לכניסת בעלי חיים משוטטים, וידאג לביצוע פעולות שוטפות להדברת מזיקים וזבובים, בהתאם לצורך, על ידי עובדי המכון.
24. הרופא הווטרינר המפקח יפקח על ניקיון תעלות הניקוז מסביב למכולות הקירור, יודא שנוזלים ומי שטיפה ינוקזו בצורה סדירה בתעלות ללא סתימות, וידאג לתיקון ליקויים על ידי עובדי מכון הכילוי.

חומרי הדברה ניקוי וחיטוי

- א. חומרי ההדברה, חומרי הניקוי וחומרי החיטוי המיועדים לשימוש בעסק (החומרים) יוחזקו באריזה שמסומנים עליה סוג החומר, שמו וריכוזו.
- ב. החומרים יאוחסנו במקום נעול המיועד למטרה זו בלבד שיסומן במילים: "זהירות חומרי הדברה ניקוי וחיטוי".
- ג. המפתח למקום יימצא בידי האחראי או אדם אחר שהמנהל הפקידו בידיו.
25. הרופא הווטרינר המפקח יודא שפינוי האפר המצטבר בתנורים יתבצע במכולות סגורות.

אחריות הנהלת המתקן

26. מכון הכילוי יעמיד לרשות הרופא הווטרינר המפקח משרד הולם ובו ציוד משרדי מספיק ונאות לצרכיו. במשרד יהיה מחשב ואמצעים לתקשורת אלקטרונית.
27. יש לקבל אישור בכתב מאת המנהל לכל פעילות במתקן הכילוי שאינה לצורך ביצוע פעולות כילוי (למשל לביצוע נתיחות שלאחר המוות).
28. מנהל המתקן חייב לבצע ולציית לנהלים ולהוראות המנהל והרופא הווטרינר המפקח שהוסמך על ידו, בכל הקשור לפיקוח הווטרינרי במתקן הכילוי וליישומו של נוהל זה.
29. מנהל המתקן חייב להישמע להוראות המקצועיות הנמסרות ע"י הרופא הווטרינר המפקח במקום בהקשר לפעילות כוללת הקשורה לפקודת מחלות בעלי חיים ומחלות רשומות הכוללת התנהלות חריגה בעת הסגר (שינוע גיאוגרפי ורכבים ייעודיים).
30. הוראות נוהל זה הינן חלק בלתי נפרד מתנאי היתר ההפעלה של מכון הכילוי לפי תקנה 2 לתקנות מחלות בעלי חיים (פסדים), תשמ"א-1981. המנהל רשאי להתלות את היתר הפעלתו של המתקן במידה ויתגלו ליקויים בקיום הוראות הנוהל.

ד"ר רוני עוזרי
מנהל השירותים הווטרינריים בשדה

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
השירותים הווטרינרים ובריאות המקנה
השירותים הווטרינריים בשדה

טופס א'

דו"ח חודשי על ביצוע פעולות במפעל כילוי פסדים לחודש.....שנה.....

תאריך	כמות פגרים*	סוג הפגר (בקר/צאן/אחר)	ממצאים אפידמיולוגיים	מספר דוגמאות שניטלו לבדיקת ספגת המוח (פרטי בע"ח)**	אירועים חריגים/הערות***

* כמות הפגרים שהוכנסה למפעל

** משק המקור, מספר תווית סימון ממשלתית, מספר כוויה וכו'.

*** ליקויים שנתגלו בעת פעילות המתקן או העובדים שיש להם השלכה על בריאות הציבור או ליישום הוראות הנוהל.

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
השירותים הווטרינרים ובריאות המקנה
השירותים הווטרינריים בשדה

טופס ב'

תאריך: _____

בפקס: _____

דוא"ל: _____

אל

מנהל הלשכה הווטרינרית המחוזית - _____

ד"ר

א.ג.נ.,

הנדון: בירור לעניין מקור פגר שהגיע ללא מס' זיהוי

אבקש לקבל פרטים נוספים לעניין בהמה שפרטיה כדלקמן: _____

_____

תאריך הגעה: _____

משק מקור: _____

פרטים נוספים: _____

_____

_____

הערות: _____

_____

_____

בברכה,

ד"ר _____

הרופא הווטרינר המפקח במכון הכילוי

העתק: תיק פנימי